

**Dystrybucja na rynku
farmaceutycznym w Polsce
w 2011 r.: w oczekiwaniu na
ustawę refundacyjną**

Jak wynika z najnowszego raportu firmy badawczej PMR pt. „Dystrybucja na rynku farmaceutycznym w Polsce 2011”, rok 2010 był czasem zmian dla hurtowni i aptek. W segmencie hurtowym zarysował się zwłaszcza trend dywersyfikowania działalności przez hurtownie farmaceutyczne. Jednocześnie liczba aptek przestała spadać, a coraz więcej placówek przyłączało się do sieci aptecznych, grup zakupowych czy też programów lojalnościowych. Obecnie wszystkie podmioty aktywne na rynku przygotowują się do działania w nowych realiach, po wejściu w życie ustawy refundacyjnej.

Hurtownicy dywersyfikują działalność

Podstawowa działalność hurtowni (sprzedaż leków) jest z reguły niskomargżowa, dlatego też hurtownicy coraz częściej wchodzą w nowe segmenty działalności. Przykładowo, w 2010 r. Neuca i ACP Pharma uruchomiły centra usług wspólnych, które obecnie obsługują podmioty z grupy, ale w przyszłości mają świadczyć usługi finansowo-księgowo dla podmiotów zewnętrznych. Spółka Business Support Solutions, uruchomiona w 2010 r. przez PGF w Łódzkiej Strefie Ekonomicznej, w listopadzie 2010 r. oferowała usługi finansowo-księgowo już dla 140 podmiotów.

Neuca inwestuje też w wytwarzanie leków, a także chce zbudować sieć franczyzową aptek. Spółka zależna Neuki koordynująca sprzedaż leków – Synoptis Pharma – odnotowała w 2010 r. przychody w wysokości około 9 mln zł. W 2011 r. Synoptis Pharma chce wprowadzić na rynek około 20 produktów, w tym leki na receptę i uzyskać wzrost przychodów o 50%.

Neuca i ACP Pharma budują również sieci franczyzowe aptek. Neuca przeprowadzała w marcu 2011 r. program pilotażowy w 30 aptekach, a do końca roku chce pozyskać do sieci franczyzowej 150 placówek. Z ACP Pharma na zasadzie franczyzy współpracowało w marcu 2011 r. kilka aptek. W 2011 r. do sieci ma dołączyć kilkadziesiąt aptek franczyzowych, a ich docelowa liczba ma wynieść około 200.

Spadek liczby aptek zatrzymany

Do roku 2009 liczba aptek w Polsce rosła dynamicznie. W I połowie 2009 r. wzrost ten wyhamował, a od połowy roku liczba aptek w Polsce po raz pierwszy w analizowanym okresie zaczęła spadać. Wpływ na taką sytuację miało nie tylko ogólne osłabienie ekonomiczne. Spadek liczby aptek wynika przede wszystkim ze zbyt dużej liczby tych placówek na rynku (Polska, należy do krajów z najniższą liczbą mieszkańców przypadających na aptekę w regionie), przez co wiele z nich funkcjonuje poniżej progu rentowności. Dopiero w okresie marzec-maj 2010 r. nastąpiło zatrzymanie spadkowej tendencji, a liczba aptek w ciągu tych trzech miesięcy pozostała na niezmiennym poziomie.

Według PMR w ciągu najbliższych lat liczba aptek indywidualnych będzie spadać, natomiast kontynuowany będzie wzrost liczby aptek należących do jakiegokolwiek formy działania w grupie, który obserwowany jest już od kilku lat. Rośnie nie tylko liczba placówek w sieciach aptecznych, ale rozwijają się również sieci aptek franczyzowe, grupy zakupowe oraz programy lojalnościowe (głównie te prowadzone przez hurtownie). *„Wynika to z faktu, że aptekom, które działają samodzielnie, trudno jest uzyskać korzyści, jakie oferowane są grupom przez producentów i hurtownie, dlatego też decydują się na uczestnictwo w różnego rodzaju programach”* mówi Agnieszka Stawarska, analityk rynku farmaceutycznego PMR i współautorka raportu.

W 2010 r. rynek dystrybucji farmaceutycznej (sprzedaż w aptekach i szpitalach) był wart 29,7 mld zł w cenach końcowych. Według szacunków PMR, w 2011 r. wartość rynku wzrośnie do 31 mld zł w 2011 r.

Ustawa refundacyjna zmieni zasady działania na rynku

W marcu 2011 r. Sejm uchwalił ustawę o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych. Ustawa, która wejdzie w życie najwcześniej w 2012 r., w obecnym kształcie będzie miała szereg implikacji w sektorze dystrybucji farmaceutycznej w Polsce.

Ustawa refundacyjna wprowadzi przede wszystkim sztywne marże i ceny na leki refundowane. Spowoduje to między innymi dyskryminację aptek w różnych lokalizacjach, ponieważ będą musiały one stosować te same ceny, bez względu na niejednolite koszty operacyjne. W ocenie PMR walka konkurencyjna przesunie się w stronę produktów OTC, na które marże nie są regulowane. Redukcja marż hurtowych i brak możliwości oferowania rabatów odbije się również na hurtowniach farmaceutycznych, które będą zmuszone do zmian w zakresie modeli dystrybucji.

Wprowadzenie ustawy refundacyjnej spowoduje również, według PMR, rozwój modelu dystrybucji bezpośredniej. W 2010 r. firmy farmaceutyczne wstrzymywały się z ewentualnymi planami rozwojowymi tego kanału dystrybucji oczekując na rozstrzygnięcie sporu pomiędzy AstraZeneca a GIF. Inwestycje były dokonywane natomiast przez hurtownie farmaceutyczne, które przygotowując się do działania w ramach modelu uruchamiały nowe centra logistyczne i przekształcały magazyny w składy konsygnacyjne.

Autorki raportu:

Monika Stefańczyk, Główny analityk rynku farmaceutycznego

Agnieszka Stawarska, Analityk rynku farmaceutycznego

O firmie PMR

PMR jest firmą badawczą, specjalizującą się w dostarczaniu wysokiej jakości informacji rynkowych oraz usług firmom zainteresowanym krajami Europy Środkowo-Wschodniej i innymi rynkami wschodzącymi. Do głównych obszarów działalności PMR należy wydawanie [publikacji biznesowych](#) (PMR Publications), świadczenie [usług konsultingowych](#) (PMR Consulting) i [badania rynku](#) (PMR Research). Obecna na rynku od 1995 roku, oferująca najwyższe międzynarodowe standardy jakości produktów i usług oraz posiadająca jedno z najczęściej odwiedzanych portali informacyjnych, PMR jest jedną z największych firm w swojej branży w Europie Środkowo-Wschodniej.

PMR

ul. Dekerta 24, 30-703 Kraków, Polska

tel. /48/ 12 618 90 00, fax /48/ 12 618 90 08

www.pmrporate.com